

[Uz Sākumlapu](#) > ... > [Prasības iesniegšana Tiesā](#) > [Kur Un Kā](#) > [Kuras Valsts Tiesības Jāpiemēro?](#) > France

Kuras valsts tiesības jāpiemēro?

Saturu nodrošina

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

 Francija

1 Tiesību avoti

1.1 Valsts tiesību normas

Starptautiskās privāttiesības nav kodificētas un nav konkrētu tiesību aktu priekšmets. Lielākā daļa principu un tiesību kolīziju normu izriet no judikatūras, izņemot dažas, kas atrodamas dažādos likumos, galvenokārt Civilkodeksā (*Code civil*), atkarībā no lietas būtības.

Dažādu likumu saturu var apskatīt tiešsaistē:

<https://www.legifrance.gouv.fr>

1.2 Daudzpusējas starptautiskās konvencijas

Francijai ir saistošas 24 konvencijas, kas pieņemtas Hāgas Starptautisko privāttiesību konferences ietvaros. Attiecīgo konvenciju sarakstu var aplūkot konferences tīmekļa vietnē.

<https://www.hcch.net/fr/states/hcch-members/details1/?sid=39>

Francija ir parakstījusi arī citas daudzpusējas konvencijas, jo īpaši tādas, kurās ietverti pamatnoteikumi, piemēram, 1980. gada Vīnes Konvenciju par starptautiskajiem preču pirkuma-pārdevuma līgumiem.

Visas Francijas parakstītās konvencijas ir minētas līgumu un nolīgumu datubāzē, ko pārvalda Eiropas un ārlietu ministrija: <https://basedoc.diplomatie.gouv.fr/exl-php/cadcgp.php>.

1.3 Svarīgākās divpusējās konvencijas

Francija ir parakstījusi daudzas divpusējas konvencijas, no kurām dažās ir ietvertas tiesību kolīziju normas. Arī šīs konvencijas var atrast iepriekš minētajā datubāzē.

2 Kolīziju normu piemērošana

2.1 Vai tiesnesim ir pienākums pēc savas iniciatīvas piemērot kolīziju normas?

Tiesību kolīziju normu procesuālais statuss atšķiras atkarībā no tā, vai puses var brīvi īstenot attiecīgās tiesības neatkarīgi no konkrētās tiesību kolīziju normas avota (valsts tiesību akti, Eiropas regula, starptautiska konvencija).

Ja lieta ir saistīta ar priekšmetu, attiecībā uz kuru puses var brīvi īstenot savas tiesības, jo īpaši attiecībā uz aktīviem (līgumiem, civiltiesisko atbildību, lietu tiesībām utt.), tiesneša pienākums nav piemērot tiesību kolīziju normas pēc savas iniciatīvas, ja neviena puse nevēlas piemērot ārvalstu tiesību aktus. Tā ir tiesneša brīva izvēle, ja vien puses nepanāk procesuālo vienošanos par labu Francijas tiesību aktiem. Tādējādi tiesību kolīziju normu piemērošanas pieprasīšana ir pušu ziņā.

No otras puses, ja lieta ir saistīta ar priekšmetu, par kuru tiesību akti pusēm nav brīvi pieejami, jo īpaši tad, ja tā nav saistīta ar aktīviem (personas statusu), tiesnesim ir pienākums piemērot tiesību kolīziju normas pēc savas iniciatīvas.

2.2 Atgriezeniskā norāde

Atgriezeniskās norādes princips judikatūrā ir pieņemts jau sen neatkarīgi no tā, vai tā ir pirmās pakāpes atgriezeniskā norāde (atgriezeniskā norāde uz Francijas tiesību aktiem, kas tiek attiecīgi piemēroti) vai otrās pakāpes atgriezeniskā norāde (atgriezeniskā norāde uz tiesību aktiem citā valstī, kas pieņem jurisdikciju).

Tādējādi, ja vien tas nav aizliegts ar piemērojamiem Eiropas tiesību aktiem vai starptautisku konvenciju, atgriezeniskā norāde judikatūrā tiek izmantota regulāri lietās saistībā ar personas statusu, juridisku aktu spēkā esību pēc formas un jo īpaši laulībām un testamentiem. Attiecībā uz mantošanu judikatūrā tagad ir tendence ierobežot atgriezeniskās norādes piemērošanu tikai uz tādām lietām, kurās ar to ir iespējams panākt mantojuma vienotību, kustamajam un nekustamajam īpašumam piemērojot vienus un tos pašus tiesību aktus.

No otras puses, judikatūrā nekad nav bijusi pieļaujama atgriezeniskās norādes piemērošana lietām, kurās pusēm ir brīva izvēle attiecībā uz piemērojamajiem tiesību aktiem, piemēram, laulāto mantiskajām attiecībām un līgumiem.

2.3 Piesaistes kritērija izmaiņas

Piesaistes kritērija izmaiņas attiecas uz tiesību kolīzijām laikā saistībā ar piesaistes faktora maiņu telpā. Tādēļ problēmu rada tas, ka ir jāzina, kādā situācijā var tikt piemēroti jaunie tiesību akti iepriekšējo vietā saistībā ar iepriekšējo situāciju.

Ir iespējams, ka pašas tiesību kolīziju normās ir noteikti tajās paredzētā piesaistes kritērija piemērošanas nosacījumi laikā. Piemēram, Civilkodeksa 311.-14. pantā minētajā tiesību kolīziju normā par izcelšanās noteikšanu ir iekļauti nosacījumi piesaistes kritērija piemērošanai laikā, jo tajā ir paredzēts, ka mātes personas tiesības ir jāizvērtē bērna dzimšanas dienā.

Ja neskaita šo piemēru, risinājumi ir paredzēti judikatūrā, kurā ir tendence izmantot Francijas pārejas tiesību aktus: pirmkārt, tūlītēju jauno tiesību aktu piemērošanu jau konstatētu situāciju sekām nākotnē un, otrkārt, jauno tiesību aktu atpakaļejoša spēka aizliegumu, lai izvērtētu tiesisko attiecību izveidošanu un izbeigšanu.

Piemēram, attiecībā uz laulību tās sekām un šķiršanai nekavējoties tiek piemēroti jaunie tiesību akti. No otras puses, nosacījumus saistībā ar laulības noslēgšanu turpina regulēt ar tiesību aktiem, kas piemērojami dienā, kad tā ir noslēgta.

Lietu tiesības attiecībā uz kustamo īpašumu uzreiz tiek regulētas ar attiecīgā īpašuma jaunās atrašanās vietas tiesību aktiem. Šis risinājums attiecas arī uz visām vienprātīgām drošības interesēm, kas radušās ārvalstīs. Tādējādi drošības intereses attiecībā uz īpašuma pārvietošanu uz Franciju šajā valstī zaudē spēku, jo tās neatbilst Francijas tiesību aktos paredzētajiem modeļiem. Piemēram, Francijā nebija iespējams izmantot Vācijā noteiktu atrunas klauzulu par labu vācu kreditoram attiecībā uz aktīvu Vācijā, kas pēc tam tika pārvietots uz Franciju, skaidrojot to ar *commissoria lex*, kas tajā laikā ar Francijas tiesību aktiem bija aizliegts.

2.4 Izņēmumi kolīziju normu piemērošanā

- Francijas vai ārvalstu prevalējošas imperatīvas normas tūlītēja piemērošana

Francijas vai ārvalstu tiesību pamatnoteikumus Francijas tiesnesis var piemērot nekavējoties, nepiemērojot tiesību kolīziju normas, ja šādas normas var uzskatīt par prevalējošām imperatīvām normām. Francijas tiesību aktos nav paredzēta prevalējošas imperatīvas normas definīcija. Tādējādi tiesnesis nosaka šādas normas katrā lietā atsevišķi.

- Starptautiskās sabiedriskās kārtības izņēmums

Saskaņā ar tiesību kolīziju normām parasti piemērojamo ārvalstu tiesību aktu pamatnoteikumus var arī nepiemērot vai piemērot tikai daļēji, izmantojot starptautiskās sabiedriskās kārtības izņēmumu par labu Francijas tiesību aktos noteiktajām normām. Ja precīzas definīcijas nav, tā tiek iegūta no judikatūras, saskaņā ar kuru

starptautiskās sabiedriskās kārtības izņēmums galvenokārt attiecas uz Francijas tiesību aktu pamatprincipiem, piemēram, cieņu, cilvēku brīvību (tostarp laulāto brīvību) un personu fizisko neaizskaramību. Tas ietver arī laikā un telpā svārstīgāku jēdzienu, t. i., Francijas imperatīvo likumdošanas politiku, kuras tvērums ir atkarīgs no tiesneša konkrētā izvērtējuma.

- Likuma apiešanas izņēmums

Ārvalstu tiesību aktus var nepiemērot arī tad, ja to piemērošanas rezultātā tiek apiets likums, t. i., saistībā ar apzinātām darbībām, mākslīgi piemērojot jurisdikciju, nevis tiesību aktus, kuri tiktu piemēroti normālos apstākļos. Šo darbību vidū var būt, piemēram, piesaistes kritērija kā piesaistes juridiskās kategorijas apzināta manipulēšana.

- Nespēja noteikt piemērojamo ārvalstu tiesību aktu saturu

Francijas tiesību aktus piemēro arī tad, ja nav iespējams noteikt normālos apstākļos piemērojamo ārvalstu tiesību aktu saturu.

2.5 Ārvalstu tiesību pārbaude

Pēc nelielas vilcināšanās judikatūra beidzot ir iedibināta: Francijas tiesnesim, kurš atzīst par piemērojamiem ārvalstu tiesību aktus, pēc savas iniciatīvas vai pēc puses pieprasījuma ir jāpārbauda to saturs pašam vai ar pušu palīdzību. Šis risinājums ir vispārpieņemts neatkarīgi no tā, vai tiesību akti pusēm ir brīvi pieejami.

3 Kolīziju normas

3.1 Līgumsaistības un tiesību akti

Ņemot vērā attiecīgajam līgumam piemērojamās daudzpusējās un divpusējās konvencijas, iepriekšējās tiesību kolīziju normas, kas noteiktas attiecībā uz priekšmetu saskaņā ar judikatūru, tiek īstenotas tika tad, ja līgumam nepiemēro Regulu (EK) Nr. 593/2008 ("Roma I") vai 1980. gada Romas Konvenciju par tiesību aktiem, kas piemērojami līgumsaistībām, ko aizstāja ar minēto regulu.

Francijas tiesību kolīziju norma, kas noteikta jau sen saskaņā ar judikatūru, ir autonomijas tiesības. Tādēļ līgumu reglamentē tiesību akti, kurus izvēlējušās puses, bet, ja šāda izvēle nav izdarīta, tās valsts tiesību akti, ar kuriem tas objektīvi ir visciešāk saistīts, ņemot vērā lietas apstākļus.

Juridisku aktu formu reglamentē tās valsts tiesību akti, kurā tie ir noslēgti, ja vien puses nav īpaši vienojušās piemērot aktam izvēlētos tiesību aktus, nosakot tos par piemērojamiem lietas būtībai, ja vien tas ir bijis iespējams.

3.2 Ārpuslīgumiskās saistības

Pirms Regulas "Roma II" stāšanās spēkā notikušiem izšķirošiem faktiem piemērojamie tiesību akti ir tās vietas tiesību akti, kurā iestājies notikums, kas rada kaitējumu, ar to saprotot vietu, kurā iestājies notikums, kā rezultātā radies kaitējums, vai vietu, kurā kaitējums radīts.

3.3 Personas statuss, tā aspekti saistībā ar civilstāvokli (vārds, dzīvesvieta, rīcībspēja)

Saskaņā ar Civilkodeksa 3. panta trešo daļu fizisku personu statusu un rīcībspēju reglamentē to valstspiederības valsts tiesību akti (personas tiesības vai valsts tiesības).

Tomēr personas tiesību darbības joma ir sašaurināta līdz jautājumiem, kas saistīti ar fizisku personu spēju izmantot viņu tiesības (nespēju slēgt juridiskus aktus).

Parasti galīgiem spriedumiem vai spriedumiem saistībā ar personu statusu un rīcībspēju ir konkrētas sekas Francijā neatkarīgi no eksekvatūras piemērošanas, izņemot gadījumus, kad ar tiem ir jāpamato materiālas izpildes darbības saistībā ar īpašumu vai spaidiem attiecībā uz personām.

Dzīvesvieta neietilpst personas tiesību darbības jomā, ja vien tā neietilpst kādā konkrētā piesaistes kritērija kategorijā. Tādējādi tā ietilpst tajā tiesību jomā, ko piemēro katrai institūcijai, kurā tā ir ņemta vērā.

Tāpat, ja vārdu nereglamentē konkrēta tiesību kolīziju norma, vecāks(-i), kas vēlas dot vai mainīt savam bērnam uzvārdu, var atsaukties uz personas tiesībām, ko piemēro šajā nolūkā.

Visbeidzot, vārda maiņai piemērojamās procedūras reglamentē attiecīgās personas tiesības, ņemot vērā Civilkodeksa 3. panta trešo daļu, kas interpretēta saskaņā ar judikatūru.

3.4 Tiesisko attiecību noteikšana starp vecākiem un bērniem, ieskaitot adopciju

3.4.1 Tiesisko attiecību noteikšana starp vecākiem un bērniem

Saskaņā ar Civilkodeksa 311.-14. pantu izcelšanās noteikšanu reglamentē mātes personas tiesības bērna dzimšanas dienā vai bērna personas tiesības, ja māte nav zināma.

Tomēr saskaņā ar Civilkodeksa 311.-15. pantu, ja bērna un bērna tēva un mātes vai viena vecāka kopīgā vai atsevišķā dzīvesvieta ir Francijā, šādam statusam piemēro Francijas tiesību aktus pat tad, ja citi izcelšanās elementi var būt atkarīgi no ārvalstu tiesībām.

Visbeidzot, saskaņā ar Civilkodeksa 311.-17. pantu brīvprātīga paternitātes vai maternitātes atzīšana ir spēkā, ja tā ir notikusi saskaņā ar tēva vai mātes personas tiesībām vai bērna personas tiesībām.

Saskaņā ar Kasācijas tiesas (*Cour de cassation*) iedibināto judikatūru 311.-17. pants attiecas gan uz neesamības atzīšanas prasību, gan uz prasību, kurā tiek apstrīdēta paternitātes vai maternitātes atzīšana, kam jābūt iespējamam saskaņā gan ar tās puses tiesībām, kura atzinusi paternitāti vai maternitāti, gan bērna tiesībām.

3.4.2 Adopcija

Saskaņā ar Civilkodeksa 370.-3. pantu adopcijas nosacījumus reglamentē adoptētāja valsts tiesības vai, ja adopciju veic abi laulātie, tās tiesības, ar kurām tiek reglamentēta laulāto savienība. Taču adopciju nevar atzīt, ja tā ir aizliegta ar abu laulāto valsts tiesībām.

Nepilngadīga ārzemnieka adopciju nevar atzīt, ja nepilngadīgā personas tiesībās tas ir aizliegts, ja vien nepilngadīgais nav dzimis un nedzīvo Francijā.

Neatkarīgi no piemērojamajiem tiesību aktiem adopcijai ir nepieciešama bērna likumīgā pārstāvja piekrišana. Piekrišanai ir jābūt brīvprātīgai, iegūtai bez jebkādas atlīdzības, sniegtai pēc bērna piedzimšanas un norunātai, apspriežot adopcijas sekas, jo īpaši pilnīgas adopcijas gadījumā attiecībā uz pilnīgu un neatsaucamu iepriekšējo radniecības attiecību pārtraukšanu.

Saskaņā ar Civilkodeksa 370.-4. pantu adopcijas sekas Francijā ir noteiktas Francijas tiesību aktos.

Civilkodeksa 370.-5. pantā ir paredzēts, ka ārvalstīs likumīgi atzītai adopcijai Francijā ir pilnīgas adopcijas spēks, ja ar to tiek pilnīgi un neatsaucami pārtrauktas iepriekšējās radniecības attiecības. Ja tā nav, adopcija tiek atzīta par vienkāršotu. To var atzīt par pilnīgu adopciju, ja ir skaidri sniegta nepieciešamā piekrišana, pilnībā apzinoties faktus.

3.5 Laulība, pāru kopdzīve bez laulības, partnerattiecības, laulības šķiršana, laulāto atšķiršana, uzturēšanas saistības

3.5.1 Laulība

Tiesību kolīziju normas ir paredzētas Civilkodeksa 202.-1. un 202.-2. pantā (judikatūras kodificēšana un saskaņošana).

Saskaņā ar 202.-1. panta pirmo daļu laulības noslēgšanai nepieciešamie apstākļi un nosacījumi ir paredzēti katrā laulātā attiecīgajās personas tiesībās. Taču neatkarīgi no piemērojamajām personas tiesībām laulībai ir nepieciešama abu laulāto piekrišana saskaņā ar Francijas Civilkodeksa 120. un 180. pantā paredzētajiem nosacījumiem.

Turklāt otrajā daļā ir paredzēts, ka divas viena un tā paša dzimuma personas var noslēgt laulību, ja tas ir atļauts saskaņā ar vismaz viena laulātā personas tiesībām vai personas deklarētās vai faktiskās dzīvesvietas valsts

tiesību aktiem. Kasācijas tiesai 2015. gada 28. janvāra spriedumā bija iespēja apstiprināt, ka Civillkodeksa 202.-1. panta otrā daļa ir jāinterpretē kā tiesības alternatīvi piemērot Francijas tiesību aktus saskaņā ar starptautiskās sabiedriskās kārtības izņēmumu. Tādējādi ārvalstu tiesības, kas parasti tiek piemērotas kā viena laulātā personas tiesības, ar kurām ir aizliegta laulība ar tāda paša dzimuma personu, ir piemērojamas tikai tadā apmērā, kas nav pretrunā ar attiecīgo Francijas likumdošanas politiku (sk. informāciju iepriekš attiecībā uz starptautiskās sabiedriskās kārtības izņēmumu).

Tomēr šo noteikumu piemērošana ir izrādījusies delikāts jautājums lietās, kurās Franciju un citu valsti saista divpusēja konvencija (Alžīrijas, Kambodžas, Kosovas, Laosas, Maķedonijas, Marokas, Melnkalnes, Polijas, Serbijas, Slovēnijas un Tunisijas gadījums), kuras laulību regulējošie noteikumi attiecas tikai uz laulāto personas tiesībām, lai izvērtētu pamatnoteikumus laulības noslēgšanai, kas aizliedz viendzimuma laulības. Šo personu juridiskā situācija ir noskaidrota, taču ar Kasācijas tiesas 2015. gada 28. janvāra spriedumu (apelācija Nr. 13-50.059), ar ko tika izslēgtas Marokas tiesības, kas bija noteiktas par piemērojamām saskaņā ar Francijas-Marokas konvenciju atbilstīgi tās 4. pantam, kurā noteikts, ka konvencijā paredzētās vienas no abu valstu tiesībām var izslēgt otras valsts tiesas, ja tās tiek atzītas par nesaderīgām ar sabiedrisko kārtību, kas attiecas uz gadījumu, kad vismaz viena laulātā personas tiesībās vai deklarētās vai faktiskās dzīvesvietas valsts tiesībās ir aizliegtas viendzimuma laulības.

Saskaņā ar Civillkodeksa 202.-1. pantu laulības formu reglamentē tās valsts tiesības, kurā tā ir noslēgta.

Visbeidzot, attiecībā uz personiskajām tiesībām, kas izriet no laulības, saskaņā ar judikatūru parasti piemērojamās tiesības ir laulāto kopīgās valstspiederības valsts tiesības, savukārt, ja laulātajiem nav kopīgas dzīvesvietas vai kopīgas valstspiederības, Francijas valsts tiesības. Īpašumtiesības reglamentē tiesību akti, ko piemēro laulāto mantiskajām attiecībām vai mantošanai.

3.5.2 Pāru kopdzīve bez laulības un partnerattiecības

Nav konkrētu tiesību kolīziju normu attiecībā uz pāru kopdzīvi un partnerattiecībām, ciktāl saskaņā ar Francijas tiesību aktiem kopā dzīvojošu pāru attiecībām nepiemēro īpašu juridisko kategoriju *de facto* situācijā. Tādējādi tās regulē saskaņā ar parastajām līgumtiesībām. Attiecīgi piemērojami tiesību akti atkarībā no lietas un kopā dzīvojošā pāra attiecību juridiskā statusa ir tie tiesību akti, kurus piemēro ārpuslīgumiskajai atbildībai, īpašumam vai mantošanai.

No otras puses, reģistrētām partnerattiecībām piemēro konkrētu tiesību kolīziju normu, kas paredzēta Civillkodeksa 515.-5.-1. pantā, kurā teikts, ka reģistrētu partnerattiecību nodibināšanai un no tām izrietošām tiesībām, kā arī to izbeigšanas iemesliem un sekām piemēro tās valsts pamatnoteikumus, kurā partnerattiecības ir reģistrētas.

Padomes 2016. gada 24. jūnija Regulā (ES) 2016/1104 reģistrētu partnerattiecību mantisko seku jomā ir paredzēta tiesību kolīziju norma attiecībā uz tiesību aktiem, kurus izvēlas partneri (izvēloties valstspiederības valsts, pastāvīgās dzīvesvietas valsts vai partnerattiecību reģistrācijas valsts tiesību aktus), un, ja šāda izvēle netiek izdarīta, tās valsts tiesību aktiem, kurā partnerattiecības ir reģistrētas. Regula stāties spēkā 2019. gada 29. janvārī.

3.5.3 Laulības šķiršana un laulāto atšķiršana

Tiesību kolīziju normas ir paredzētas Regulā (ES) Nr. 1259/2010 ("Roma III"), ar kuru īsteno ciešāku sadarbību attiecībā uz tiesību aktiem, kas piemērojami laulības šķiršanai un laulāto atšķiršanai.

Lietās, kas uzsāktas pirms 2012. gada 21. jūnija — regulas stāšanās spēkā —, tiesību kolīziju norma ir tā, kas paredzēta Civillkodeksa 309. pantā, saskaņā ar kuru šķiršanos reglamentēja Francijas tiesību akti, ja tiesvedības uzsākšanas dienā abi laulātie bijuši Francijas valstspiederīgie, ja abu laulāto kopīgā vai atsevišķā dzīvesvieta bijusi Francijā vai ja neviena cita valsts nav pārņēmusi lietu savā jurisdikcijā, kad šķiršanās lietā jurisdikcija ir bijusi Francijas tiesām.

Vecāku atbildība

Tiesību kolīziju normas ir paredzētas 15. un turpmākajos pantos 1996. gada 19. oktobra Hāgas Konvencijā par jurisdikciju, piemērojamiem tiesību aktiem, atzīšanu, izpildi un sadarbību attiecībā uz vecāku atbildību un bērnu

aizsardzības pasākumiem.

Ārpus tiesvedības un tiesu vai administratīvo iestāžu iejaukšanās vecāku atbildības iegūšanu vai izbeigšanos saskaņā ar tiesību aktiem un vecāku atbildības ietvaros reglamentē bērna pastāvīgās dzīvesvietas valsts tiesību akti.

Ja lieta ir iesniegta Francijas iestādē, tā parasti piemēro Francijas tiesību aktus. Tomēr ārkārtas gadījumos tā var piemērot vai ņemt vērā citas tādas valsts tiesību aktus, ar kuru situācijai ir būtiska saikne.

3.5.4 Uzturēšanas saistības

Saskaņā ar 15. pantu Regulā (EK) Nr. 4/2009 par uzturēšanas saistībām tām piemērojamos tiesību aktus nosaka atbilstīgi 2007. gada 23. novembra Hāgas Konvencijai par starptautisku bērna pabalstu prasību izpildi un citiem ģimenes uzturēšanas veidiem. Parasti tiek piemēroti tās valsts tiesību akti, kurā dzīvo uzturlīdzekļu saņēmējs, taču puses, abpusēji vienojoties, var izvēlēties jau izskatīšanā esošai tiesvedībai piemērot tiesas valsts tiesību aktus vai vienus no šiem tiesību aktiem:

- a) jebkuras tās valsts tiesību aktus, kuras valstspiederīgā tiesību aktu izvēles brīdī ir kāda puse;
- b) tās valsts tiesību aktus, kurā tiesību aktu izvēles brīdī ir kādas puses pastāvīgā dzīvesvieta;
- c) pušu izvēlētos tiesību aktus, kas piemērojami vai kurus faktiski piemēro to mantiskajām attiecībām;
- d) pušu izvēlētos tiesību aktus, kas piemērojami vai kurus faktiski piemēro laulības šķiršanai vai laulāto atšķiršanai.

3.6 Laulāto mantiskās attiecības

Tiesību kolīziju normas, kas paredzētas 1978. gada 14. marta Hāgas Konvencijā par tiesībām, kas piemērojamas laulāto mantiskajām attiecībām, attiecas uz laulātajiem, kuri stājušies laulībā pēc 1992. gada 1. septembra, apvienojumā ar īpašajiem pielāgošanas noteikumiem, kas iekļauti Civilkodeksa 1397.-2.-1397.-5. pantā.

Tā kā konvencijā tas nav paredzēts, piemērojamos tiesību aktus joprojām nosaka saskaņā ar Francijas judikatūru attiecīgajā jomā. Tādējādi saskaņā ar konvenciju piemērojami tiesību akti reglamentē laulāto īpašuma sastāvu, tiesības, pienākumus un savstarpējās pilnvaras laulības laikā, kā arī mantisko attiecību risināšanu un izbeigšanu pēc laulības šķiršanas.

Francijas tiesību kolīziju normas attiecas uz laulātajiem, kuri stājušies laulībā līdz 1992. gada 1. septembrim. Tajās ir paredzēts, ka neatkarīgi no tā, vai ir noslēgts oficiāls līgums, laulāto mantiskās attiecības reglamentē tiesību akti, kurus laulātie ir tieši vai netieši, bet skaidri izvēlējušies laulības noslēgšanas brīdī.

Laulātajiem, kuri noslēgs laulību vai savu mantisko attiecību regulēšanai izvēlēsies piemērojamos tiesību aktus pēc 2019. gada 29. janvāra, tiks piemērota [Padomes Regula \(ES\) 2016/1103 \(2016. gada 24. jūnijs\), ar ko īsteno ciešāku sadarbību attiecībā uz jurisdikciju, piemērojamiem tiesību aktiem un nolēmumu atzīšanu un izpildi laulāto mantisko attiecību jomā](#).

Ja netiek veikta tieša vai netieša izvēle, ir jācenšas noskaidrot, kāda ir bijusi pušu griba, balstoties uz vienkāršu prezumpciju, piemēram, pāra pirmās kopīgās dzīvesvietas valsts tiesību aktiem.

3.7 Testamenti un mantojums

No 2015. gada 17. augusta uzsāktām mantošanas lietām piemēro 2012. gada 4. jūlija Regulu (ES) Nr. 650/2012. Regulas 21. pantā ir noteikts, ka mantošanai kopumā piemērojami tās valsts tiesību akti, kurā ir bijusi mirušās personas pastāvīgā dzīvesvieta miršanas brīdī.

Pēc 2015. gada 17. augusta uzsāktām mantošanas lietām turpina piemērot Francijas tiesību kolīziju normas. Šajās normās ir noteikta dubulta sistēma, kurā vienas personas starptautiskais mantojums ir iedalīts kustamajā īpašumā un vajadzības gadījumā vienā vai vairākos nekustamajos īpašumos.

Kustamā īpašuma mantošanu, kas aptver gan materiālos, gan nemateriālos aktīvus, reglamentē mirušā pēdējās

dzīvesvietas tiesību akti.

Nekustamā īpašuma mantošanu reglamentē tās valsts tiesību akti, kurā nekustamais īpašums atrodas, lai gan Francijas tiesas var tam piemērot Francijas tiesību aktus, piemērojot atgriezenisko saiti, ja tas ļauj nodrošināt mantojuma vienotību, kustamajam un nekustamajam īpašumam piemērojot vienus un tos pašus tiesību aktus (sk. iepriekš).

Likumiskajai mantošanai piemērojamie tiesību akti, ko nosaka saskaņā ar iepriekš minētajām tiesību kolīziju normām, reglamentē arī testamentārās mantošanas vai līgumiskās mantošanas pamatnosacījumus un sekas. Taču nosacījumus attiecībā uz testamentu formu reglamentē 1961. gada 5. oktobra Hāgas Konvencija, ko piemēro kopš 1967. gada 19. novembra.

Turklāt Francija ir līgumslēdzēja puse 1973. gada 26. septembra Vašingtonas Konvencijai, kas ir spēkā kopš 1994. gada 1. decembra un saskaņā ar kuru jebkurš testaments, kas izstrādāts saskaņā ar tajā paredzētajām formām, ir atzīstams par spēkā esošu formas ziņā visās konvenciju parakstījušajās valstīs.

3.8 Nekustamais īpašums

Saskaņā ar Civilkodeksa 3. panta otro daļu īpašumtiesības un visas ar to saistītās lietu tiesības reglamentē tās valsts tiesību akti, kurā īpašums atrodas.

3.9 Maksātnespēja

Ārpus Regulas (EK) Nr. 1346/2000 un Regulas (ES) Nr. 2015/848 darbības jomas judikatūrā vienmēr ir pieļauta iespēja sākt kolektīvo tiesvedību pret parādnieku Francijā, ja šajā valstī ir reģistrēta tā juridiskā adrese vai kāds īpašums. Tas pats attiecas uz kreditoriem Francijā, pamatojoties uz Civilkodeksa 14. pantā minēto "jurisdikcijas privilēģiju".

Francijā uzsāktai tiesvedībai piemērojamie tiesību akti noteikti ir Francijas tiesību akti, kas reglamentē tiesvedības uzsākšanas noteikumus, tiesvedības kārtību un sekas, jo īpaši nodrošinājuma izpildāmību. Prasījumus var iesniegt visi kreditori, tostarp tie, kuri dzīvo ārpus Francijas. Parasti šādā veidā sāka tiesvedība Francijā aptver visu parādnieka īpašumu, tostarp ārvalstīs, ar nosacījumu, ka Francijas spriedumi tiek atzīti ārvalstīs.

Visbeidzot, ārvalstīs sāktai kolektīvajai tiesvedībai ir juridisks spēks Francijā, ja vien šajā valstī vēl nav sāka tiesvedība, kā arī ievērojot ārvalstīs pieņemtu lēmumu eksekvatūru.

■ Lapa atjaunināta: 18/12/2020

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietvertu vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.